

مصرف قلیان در دوران بارداری و تأثیر آن بر کم‌وزنی هنگام تولد و دیگر مشخصه‌های سلامت نوزادان

عبداله حاجی‌وندی^{*۱} (Ph.D)، حسین قائدی^۲ (M.Sc)

۱- دانشگاه علوم پزشکی بوشهر، دانشکده پزشکی

۲- دانشگاه علوم پزشکی بوشهر، آموزشکده بهداشت

چکیده

سابقه و هدف: شاید کشیدن قلیان تنها روش معمول مصرف دخانیات در بین زنان ایرانی به‌خصوص ساکنین مناطق جنوبی کشور باشد، که از لحاظ اجتماعی عملی پذیرفته شده بوده و مذموم به شمار نمی‌آید. بنابراین بر آن شدیم که اثرات نامطلوب مصرف قلیان در دوران بارداری را بر مشخصه‌های سلامت نوزاد به‌ویژه وزن هنگام تولد، بررسی نماییم.

مواد و روش‌ها: گروهی از مادران که در دوران بارداری به نحوی به کشیدن قلیان مبادرت می‌نموده‌اند و گروه دیگری از مادران که در دوران بارداری هیچ‌گونه مصرف دخانیات نداشته‌اند، به ترتیب با حجم ۸۲ و ۱۶۲، انتخاب و اطلاعات لازم در مورد آن‌ها و نوزادانشان جمع‌آوری گردید.

یافته‌ها: بر اساس نتایج به‌دست آمده میانگین وزن نوزادانی که مادرانشان مصرف قلیان داشته‌اند نسبت به گروه شاهد (نوزادانی که مادرانشان مصرف قلیان نداشته‌اند) کم‌تر بوده است. پس از حذف اثر متغیرهای مخدوش‌گر، مانند سن مادر، وزن مادر و تعداد هفته‌های حاملگی توسط آنالیز رگرسیون چندگانه و رگرسیون لوژیستیک، میانگین‌های استاندارد شده وزن نوزادان در دو گروه اختلافی به اندازه ۱۶۰ گرم نشان داده است. همچنین شانس کم‌وزن شدن نوزاد (۲۵۰۰ گرم یا کم‌تر) در گروه مادرانی که مصرف قلیان داشته باشند، تقریباً سه برابر می‌گردد. در این مطالعه ارتباطی بین مصرف قلیان در دوران بارداری و دیگر مشخصه‌های سلامت نوزادان مانند نمره آپگار، دیسترس تنفسی و طول قد نوزادان مشاهده نگردید.

نتیجه‌گیری: این مطالعه نشان داد که مصرف قلیان در دوران بارداری خطر کاهش وزن را برای نوزاد به‌دنبال دارد. لذا با توجه به شیوع نسبتاً بالای مصرف قلیان در بین زنان، مبارزه علیه آن را به سیاست‌گذاران بهداشتی جامعه، توصیه می‌نماییم.

واژه‌های کلیدی: وزن هنگام تولد، مصرف قلیان در حاملگی، میانگین استاندارد شده، نسبت شانس استاندارد شده

مقدمه

تاکنون مطالعات زیادی به منظور بررسی ارتباط مصرف سیگار در دوران حاملگی و کم‌وزنی نوزاد و دیگر ویژگی‌های سلامت نوزاد انجام گرفته است. اما بررسی ارتباط بین مصرف قلیان در دوران حاملگی و پیامدهای آن کم‌تر مورد توجه قرار

گرفته است، که شاید شایع بودن مصرف سیگار و شایع نبودن مصرف قلیان در جوامع غربی علت اصلی آن باشد. در این تحقیقات نشان داده شده است که مصرف سیگار در دوران حاملگی به‌طور متوسط باعث کاهش وزنی در حدود ۱۵۰ الی ۴۰۰ گرم در نوزادان می‌گردد [۸، ۱۲، ۴، ۱۵]، که در نتیجه

* نویسنده مسئول. تلفن: ۰۷۱۱-۲۵۲۴۰۴۴، نمابر: ۰۷۱۱-۲۵۲۴۰۴۴، E-mail: hajivandy@yahoo.com